

Informe d'avaluació de l'impacte sobre la infància i l'adolescència de l'avantprojecte de Llei, de la Generalitat, de Polítiques Integrals de Joventut

El present informe s'emet de conformitat amb l'article 22 quinquies de la Llei Orgànica 1/1996, de 15 de gener, de Protecció Jurídica del Menor.

L'avantprojecte de Llei que ens ocupa té com a objectiu principal garantir que totes les persones joves residents a la Comunitat Valenciana puguen definir i construir el seu projecte vital i col·lectiu com a membres de la comunitat. Dins del concepte de joventut dissenyat per la nova norma s'inclouen, com no pot ser d'altra manera, les etapes vitals que representen una part de la infància i l'adolescència.

Resulta per tant indiscutible que el present avantprojecte té un impacte sobre la infància i l'adolescència. D'una banda, té el mateix impacte positiu que pretén tindre sobre tota la joventut (el mateix objectiu de la norma i que inspira tot el seu articulat) però, d'altra, també té un impacte que podríem dir qualificat, ja que cal subratllar que la norma s'ha elaborat des d'una perspectiva d'intergeneracionalitat, no adultcentrista, que concep les polítiques de joventut com un procés continu amb les polítiques d'infància i adolescència.

A continuació es relacionen aquells aspectes més nous i singulars de la norma encaminats a millorar la situació dels infants i adolescents a la nostra comunitat:

En primer lloc, quant al concepte de persones joves, la primera cosa que cal assenyalar és la modificació introduïda en el mateix àmbit d'aplicació de la norma (article 2). Així, als efectes d'aquesta norma s'ha d'entendre per persones joves aquelles les edats de les quals es troben compreses entre els 12 i els 30 anys, ambdues incloses.

De conformitat amb la Convenció sobre els drets dels infants, de les Nacions Unides, de 20 de novembre de 1989, s'entén per infant tot ésser humà menor de 18 anys. Per la seua banda, la Llei Orgànica 1/1996, de 15 de gener, de Protecció Jurídica del Menor, estableix el seu àmbit d'aplicació als menors de 18 anys. Així, si relacionem la definició de menor atorgada en virtut de la normativa exposada (amb caràcter general menor de 18 anys) amb la definició de joventut inclosa en l'avantprojecte de Llei que ens ocupa (període vital comprés entre els 12 i els 30 anys), la franja d'edat situada entre els 12 i els 17 romandria en l'àmbit d'aplicació d'ambdues normatives.

Tanmateix, és important subratllar que l'avantprojecte preveu que els límits d'edat establerts ho seran "sense perjudi que determinats programes i actuacions consideren altres límits d'edat, els quals, en cap cas, no poden suposar detriment dels principis ni de les garanties que preveu la present llei". Així, i en nom de la protecció dels interessos dels menors, la norma pretén configurar un conjunt de mínims que s'hauran d'observar en tot cas i que únicament podran ser millorats.

D'altra banda, el mateix article disposa que la llei serà aplicable a "totes les persones menors d'edat pel que fa a la utilització del seu temps lliure i en l'àmbit de la seua promoció". D'aquesta manera, les disposicions de la norma es fan extensives a tots els menors, sense límit d'edat, en allò que pugua millorar el seu oci i en general el seu desenvolupament personal.

Quant als principis rectors de la norma, continguts en l'article 3, destaca la menció expressa a la perspectiva intergeneracional, no adultcentrista, que ha de regir les polítiques de joventut amb continuació amb les polítiques d'infantesa i adolescència (3.4).

Així mateix, també entre les directrius que han de regir les polítiques de joventut destaca l'aposta per l'oci educatiu i l'educació no formal, en particular com a instrument fonamental per a la inclusió social.

Quant a l'enumeració dels drets de les persones joves com un grup demogràfic amb necessitats específiques, i a banda de l'aplicació general a les persones incloses en l'àmbit d'aplicació de la norma, destaca com a dret singular dels menors el reconeixement del dret a la justícia de menors (article 4).

Respecte als compromisos de les administracions públiques en les polítiques de joventut, i sempre al marge de la seua aplicació general a les persones entre 12 i 17 anys, cal subratllar l'apartat 3 de l'article 5, el qual pretén garantir el dret al joc i a l'oci educatiu i inclusiu.

D'altra banda, i pel que fa a la participació dels menors, es relacionen a continuació una sèrie de mesures recollides en l'avantprojecte que fomenten la participació de persones entre els 12 i els 17 anys:

D'una banda, l'article 10, que estableix la composició del Consell Rector de l'Institut Valencià de la Joventut, disposa en el seu apartat 1.5 que una de les vocalies l'integrarà

«una o un jove designat pel Consell Escolar de la Comunitat Valenciana d'entre els i les representants d'alumnes».

Igualment, l'apartat 4 del mateix article assenyala que: «es promourà, així mateix, una presència equilibrada dels diferents trams d'edat entre la representació jove, entenent com a dits trams: dels 12 als 18 anys, dels 19 als 24 anys, i dels 25 als 30 anys». Es verifica, així, una voluntat de promoure la participació dels col·lectius més joves.

En la mateixa direcció l'article 30.3, quan regula el funcionament de les estructures de participació juvenil, disposa que "en tot cas, en la composició d'aquestes estructures de participació juvenil, es promourà una presència equilibrada de dones i hòmens (...) i també dels diferents trams d'edat, en què la representació de cada tram no siga menor del 30%".

Una menció especial mereix l'article 21, relatiu a les consultes, el qual aposta per la participació ciutadana dels menors, a partir dels 16 anys: «Quan els poders públics duguen a terme les consultes previstes en l'article 47 de la Llei 2/2015, de 2 d'abril, de la Generalitat, de Transparència, Bon Govern i Participació Ciutadana de la Comunitat Valenciana, tindran en compte les persones joves, les quals hi participaran amb igualtat de drets a partir dels 16 anys».

Finalment, en allò relatiu al foment de l'educació en la participació, es pot assenyalar l'article 31. 2, que disposa el següent: "Es donarà suport als consells municipals d'infància, les assemblees de delegats i delegades, l'associacionisme estudiantil, els grups d'alumnat actiu, les assemblees i grups coordinadors d'estructures i espais joves, els fòrums joves i totes aquelles iniciatives que col·laboren, amb l'associacionisme juvenil i els consells locals de joventut, en les oportunitats d'educació en la participació".

En conclusió, de l'anàlisi i de les observacions exposades, es pot afirmar que l'avantprojecte de llei, de la Generalitat, de Polítiques Integrals de Joventut té un impacte POSITIU sobre la infància i l'adolescència.

València, 26 de juliol de 2016

El secretari general de l'Institut Valencià de la Joventut. Generalitat Jove

Jesús Martí Nadal